

**UCHWAŁA NR XLVIII/329/2013
RADY MIEJSKIEJ W ŁOWICZU**

z dnia 28 listopada 2013 r.

w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013-2015 dla Miasta Łowicza.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 oraz poz. 645) oraz z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135, poz. 154 oraz poz. 866) **Rada Miejska w Łowiczu uchwala, co następuje:**

- § 1. Uchwala się Miejski Program Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2013 – 2015 – stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Łowicza.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

Henryk Zasepa

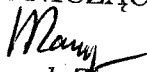
Uzasadnienie

Obowiązek opracowania i realizacji 3 – letnich programów wspierania rodziny oraz podjęcie stosowanej uchwały wynika z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

Głównym celem przyjęcia Programu jest wytyczenie kierunków działań zmierzających do tworzeniu warunków dla prawidłowego funkcjonowania i zdolności do przewyższania ich problemów opiekuńczo – wychowawczych przy współpracy samorządu, organizacji pozarządowych i innych instytucji zajmujących się rodziną.

Ponadto program służyć będzie również jako jeden z niezbędnych elementów do ubiegania się instytucji tworzących zintegrowany system wsparcia dla rodzin na terenie Miasta, o dodatkowe środki finansowe na realizację tego zadania, pozyskiwanie w ramach projektów.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Henryk Zasepa

**Załącznik do Uchwały nr XLVIII/329/2013
Rady Miejskiej w Łowiczu
z dnia 28 listopada 2013 r.**

**Miejski Program
Wspierania Rodziny
dla Miasta Łowicza
na lata 2013 – 2015**

Łowicz, 2013

Miejski Program Wspierania Rodziny realizowany będzie zgodnie z poniżej przedstawionymi aktami prawnymi:

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2013r poz. 594)
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2013r poz.182)
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz.1493)
4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2013r. poz. 135)
5. Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego na lata 2007 – 2020
6. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2011 – 2015 dla Gminy Miasto Łowicz przyjęta uchwałą Rady Miejskiej w Łowiczu Nr LXV/514/2010.

Spis treści

Wstęp.....	4
Diagnoza sytuacji rodzin zamieszkałych na terenie miasta Łowicza	7
Adresaci programu	15
Analiza SWOT.....	16
Sprzymierzone instytucje i podmioty wspierające dziecko i rodzinę na terenie miasta Łowicza	18
Cele programu	19
Zakładane efekty – rezultaty programu.....	23
Finansowanie i nadzorowanie programu	23

Wstęp

Rodzina stanowi podstawowe środowisko wychowawcze, to właśnie w niej zachodzą pierwsze i podstawowe przemiany mające znaczący wpływ na rozwój dziecka. Mając na uwadze koncepcje pedagogów społecznych możemy założyć, iż rodzina w sposób bezpośredni i pośredni oddziałuje na trzy sfery rozwoju dziecka: biologiczną, społeczną i kulturalną. Działania wychowawcze podejmowane w rodzinie mają wpływ na osobowość dziecka. Rodzina jako pierwotne i podstawowe środowisko wychowawcze staje się dla dziecka odzwierciedleniem przyszłych zachowań, postępowań i działań w życiu społecznym. Dziecko identyfikuje się z rodziną i panującymi w niej zachowaniami które w pełni przyjmuje, często jest to wynikiem zaspokojenia różnego rodzaju potrzeb, poczynając od zaspokojenia potrzeby egzystencjalnej kończąc na zaspokojeniu potrzeb wyższego rzędu.

W rodzinie, w której występują problemy, która nie realizuje podstawowych funkcji opiekuńczo – wychowawczych powstaje zaburzony obraz dziecka względem samego siebie jak i otoczenia. Problemy rodziny takie jak alkoholizm, uzależnienia, przemoc stają się punktem odniesienia i najważniejszym elementem wokół którego skupiają się wszyscy członkowie rodziny. Na dalszy plan przesunięte zostaje zaspokojenie potrzeb rozwojowych dzieci. Wspomniane problemy powodują, iż funkcjonowanie rodziny nie przebiega prawidłowo, zostaje ono częściowo bądź też całkowicie dezorganizowane. Wieloletnie pozostawanie rodziny w tak niezmiennych sytuacji może doprowadzić do tego, iż stanie się ona nieudolna wychowawczo. Nieudolność wychowawcza często wiąże się z nierealizowaniem przez członków rodziny podstawowych funkcji jakie są jej powierzane. Nauki socjologiczne przyjmują, iż rodzina funkcjonująca w społeczeństwie pełni sześć funkcji:

- Funkcję prokreacyjną – polegającą w głównej mierze, na gotowości małżonków do posiadania dzieci, które stają się podmiotem tworzącym rodzinę.
- Funkcję ekonomiczną – polegającą na zapewnieniu bytu i zaspokojeniu na odpowiednim poziomie potrzeb materialnych wszystkich członków rodziny, potrzeby te wyrażają się także w możliwości zaspokojenia zainteresowań i wykształcenia.

Miejski Program Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2013 - 2015

- Socjalizacji i wychowania – jest funkcją, która może wyrażać się w wielu czynnościach, jednak możemy w niej wyodrębnić potrzebę zaspokojenia bezpieczeństwa, polegającą również na przekazywaniu odpowiednich wartości i wzorców.
- Zaspokajania potrzeb emocjonalnych - realizowanie tej funkcji polega na stwarzaniu odpowiednich sytuacji do budowania obrazu własnej osobowości – własnego „ja”.
- Kontroli zachowań członków – wspólne zamieszkiwanie, identyfikowanie się z wartościami panującymi w danej rodzinie, warunkuje stosunek jego członków do przestrzegania pewnych norm, które zostaną ocenione przez pryzmat zachowań własnych jak i poszczególnych członków.
- Nadawania pozycji społecznej – we współczesnej Polsce funkcja ta przyjmuje formę „dziedziczenia” społecznego, role społeczne pełnione przez rodziców przekazywane są dzieciom, które mogą powielać zachowania swoich rodziców bądź też działać tak, aby z posiadanych umiejętności przekształcać to środowisko na rzecz zmiany pozycji społecznej.

Wychodząc naprzeciw sytuacjom w których rodzina przez podejmowanie działań nieudolnych wychowawczo nie potrafi zająć się w odpowiedni sposób swoim dzieckiem opracowany został Miejski Program Wspierania Rodziny, którego głównym celem stanie się wspieranie rodzin mających problemy z realizowaniem podstawowych funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Rodziny zmagające się z wieloma problemami realizują działania wychowawcze w sposób spontaniczny, często owo działanie jest nie przemyślane i wynika ono z faktu, iż cele wychowawcze rodziców nie są szczegółowo określone i przemyślane. Dlatego też, pracownicy realizujący program postarają się wesprzeć rodzinę i wskazać jej jak można w odpowiedni sposób zaplanować cele wychowawcze i jak należałoby postępować, aby założone cele zostały osiągnięte.

Praca z rodziną winna być prowadzona przez odpowiednio wykwalifikowaną i doświadczoną kadrę, która będzie pracować z rodziną na wielu płaszczyznach. Pracownik w swoim działaniu, nie będzie pełnił tylko roli asystenta, stanie się swojego rodzaju opiekunem, wychowawcą, przewodnikiem rodziny. W swojej działalności będzie towarzyszyć rodzinie, umożliwi przywrócenie pełnienia w niej odpowiednich funkcji, poprzez wyzwolenie

Miejski Program Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2013 - 2015

chęci do dalszego rozwoju. Nie będzie rozwijać się za rodzinę lecz doprowadzi do sytuacji w której jej członkowie będą w stanie uwierzyć we własne siły i możliwości. Pomoże im stać się odpowiedzialnymi za postępowanie względem siebie oraz innych członków społeczeństwa, a niekiedy umożliwi im wykazanie się własną pozytywną inicjatywą zmierzającą do zmiany i poprawienia ich obecnej sytuacji.

Diagnoza sytuacji rodzin zamieszkałych na terenie miasta Łowicza

Z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łowiczu w roku 2012r., skorzystało 755 rodzin, z czego 42% to rodziny posiadające dzieci w wieku do 18 lat. Pod opieką znajdują się rodziny wielodzietne, które stanowią 10,5% ogólnej liczby rodzin korzystających z pomocy MOPS Łowicza.

Tabela nr 1. Struktura rodzin z dziećmi objętych pomocą MOPS

Rodziny	Liczba rodzin
z dziećmi do 18 r. ż	294
wielodzietne	79
niepełne	152

Opracowanie własne MOPS

Tabela nr 2. Rodziny objęte pomocą MOPS z podziałem na liczbę dzieci w rodzinie

	Liczba dzieci w rodzinie						
	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci	6 dzieci	7 i więcej dzieci
liczba rodzin	111	104	43	23	11	1	1

Opracowanie własne MOPS

Miejski Program Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2013 - 2015

Jedną z podstawowych form pomocy jaką świadczy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej na rzecz prawidłowego i zdrowego rozwoju dzieci jest realizowanie przez Ośrodek od 2006 roku programu „pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Który umożliwia dzieciom z rodzin objętych pomocą Ośrodka spożycie posiłku w szkole. Program dożywiania realizowany jest w przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjach oraz w innych placówkach wychowawczych. Dożywianie dzieci prowadzone jest w szkołach na terenie miasta Łowicza, ale także poza obszarem miasta ze względu na naukę i pobyt dzieci w specjalistycznych instytucjach wychowawczych.

Tabela nr 3. Analiza liczby dzieci objętych programem dożywianie na przestrzeni lat 2010 – 2012

ROK	Liczba dzieci	Liczba świadczeń	Koszt zadania w roku
2010	204	35982	101704
2011	242	34898	104542
2012	288	34402	104758

Opracowanie własne MOPS

Wieloletnia działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz prowadzona w nim analiza przyczyn korzystania z różnych form świadczeń pozwala stwierdzić, iż ze wsparcia Ośrodka korzystają rodziny w których występuje bezrobocie jednego bądź obojga dorosłych członków rodziny, niepełnosprawność lub długotrwałe bezrobocie.

Tabela nr 4. Analiza ogólnych powodów przyznania pomocy na przestrzeni lat 2010 - 2012

Przyczyny trudnej sytuacji życiowej	2010		2011		2012	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Bezdomność	15	1,4	16	1,5	31	4,1

Miejski Program Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2013 - 2015

Bezrobocie	419	40,1	434	42,7	438	58,1
Niepełnosprawność	265	25,4	314	30,9	190	25,2
Długotrwała lub ciężka choroba	98	9,4	37	3,6	104	13,8
Bezradność wprowadzeniu gosp. domowego, w tym:	21	2,0	25	2,5	12	1,6
rodziny niepełne	9	0,9	10	0,9	6	0,8
rodziny wielodzietne	2	0,1	5	0,5	2	0,2
Przemoc w rodzinie	33	3,16	18	1,8	15	1,9
Potrzeba ochrony ofiar handlu	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Alkoholizm	99	9,5	99	9,7	66	8,7
Narkomania	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	19	1,8	32	3,1	16	2,2
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	1	0,1	2	0,2	0	0,0
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Zdarzenie losowe	0	0,0	5	0,5	1	0,1
Sytuacja kryzysowa	64	6,1	20	1,9	26	3,4
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0,0	0	0,0	0	0,0

Opracowanie własne MOPS

Miejski Program Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2013 - 2015

Dane przedstawione w tabeli ukazują, iż najczęstszą przyczyną korzystania z pomocy jest stale utrzymujące się bezrobocie podopiecznych Ośrodka, wynosi ono 58,1 % ogółu wszystkich przyczyn korzystania z pomocy. Dane te poparte są wieloletnią pracą i doświadczeniem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łowiczu. Problem ten jest bieżąco diagnozowany przez pracowników, gdyż podopieczni zwracając się o wsparcie przedstawiają dokumentację potwierdzającą ich statut jako osoby bezrobotnej. Analiza statystyk potwierdza, iż wysoki wskaźnik przyczyny korzystania z pomocy społecznej jakim jest bezrobocie wynika po części z utrzymującego się przez wiele lat wysokiego poziomu bezrobocia zarówno w całym kraju jak i na terenie Łowicza. Często podopieczni utrzymują status osoby bezrobotnej ponieważ nie posiadają odpowiednich kwalifikacji do prac oferowanych przez Urząd Pracy.

Następną w kolejności istotną przyczyną korzystania z pomocy Ośrodka jest zły stan zdrowia podopiecznych Ośrodka (wyrażona w liczbach wynosi: 25,2% - niepełnosprawność, 13,8% - długotrwała choroba). Brak środków finansowych na pokrycie kosztów leczenia czy zakup leków stają się podstawową potrzebą zwrócenia się o pomoc. Pomimo nagłaśniania potrzeby zatrudniania osób niepełnosprawnych przez instytucje i stowarzyszenia, które działają na ich rzecz, osobom niepełnosprawnym w dalszym ciągu trudno jest znaleźć pracę w warunkach chronionych.

Zauważalna dla pracowników staje się także bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego, która jest szczególnie zauważalna wśród rodzin niepełnych i wielodzietnych. Trudności finansowe sprawiają, iż w rodzinach tych panuje przekonanie o braku możliwości zmiany swojej sytuacji.

Miejski Program Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2013 - 2015

Nie bez znaczenia jest także problem wynikający z uzależnienia członków rodziny, w skali całości wskaźnik ten wynosi 8,7% całości – niestety nie daje on jednoznacznego zobrazowania problemu, gdyż jak wiadomo wszelkiego rodzaju uzależnienia są chorobami do których najtrudniej jest się przyznać. Najczęściej są one wypierane z podświadomości osób, których problem uzależnienia dotyczy. Innym problemem stanowiącym przesłankę do ubiegania się o świadczenia z pomocy społecznej jest bezdomność (4,1%), sytuacja kryzysowa (3,4 %), trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego (2,2 %).

W 2012 roku w ramach zadań zleconych i własnych pomoc w postaci różnorodnych świadczeń przyznano 755 rodzinom, w których funkcjonuje łącznie 1702 osoby. Zasiłki celowe i w naturze przeznaczone są w szczególności na: zakup żywności, opału, odzieży, obuwia, środków czystości, zakupu leków i leczenia, potrzeby szkolne dla dzieci, pokrycie zaległości w opłatach czynszowych, pokrycie należności za energię elektryczną.

Tabela nr 5. Analiza osób i rodzin objętych pomocą w ramach zadań zleconych i własnych w latach 2010 – 2012

2010 rok		2011 rok		2012 rok	
Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin
1725	719	1759	747	1702	755

Opracowanie własne MOPS

Pracownicy Ośrodka udzielają wsparcia rodzinom nie tylko w formie różnorodnych świadczeń, podejmują się pracy socjalnej z rodzinom, udzielają porad, w razie konieczności kierują bezpośrednio do instytucji zajmujących się danym problemem czy kwestią społeczną. Pracownicy Ośrodka stają się dla podopiecznych doradcami w sytuacjach trudnych, niekiedy wymagających podjęcia interwencji kryzysowej.

Miejski Program Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2013 - 2015

Tabela nr 6. Analiza udzielonej pomocy w postaci pracy socjalnej, interwencji kryzysowej, poradnictwa prawnego, psychologicznego na przestrzeni lat 2010 – 2012

Formy pomocy	2010	2011	2012
Poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne i rodzinne)	79 rodzin	96 rodzin	52 rodziny
Interwencja kryzysowa	64 rodziny	20 rodzin	26 rodzin
Praca socjalna	988 rodzin	1002 rodziny	986 rodzin

Opracowanie własne MOPS

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łowiczu klienci mają także możliwość skonsultowania się z pracownikiem, który posiada wykształcenie prawnicze i jest w stanie udzielić porady, skierować do odpowiedniej instytucji, a także pomaga w sporządzeniu pism procesowych i urzędowych.

Dla wyrównywania szans mieszkańców Łowicza w Ośrodku prowadzony jest projekt unijny – „Być aktywnym – mieć równe szanse” w ramach Priorytetu VII Promocja integracji społecznej, Poddziałanie 7.1.1. rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Mając na uwadze zwiększające się bezrobocie i często nie odpowiednie wykształcenie podopiecznych MOPS do podjęcia pracy, projekt przez lata swojej działalności, stworzył i w dalszym ciągu stwarza możliwość zdobycia nowych umiejętności i klasyfikacji zawodowych mieszkańcom miasta. W projekcie brały także udział osoby niepełnosprawne. W ramach projektu beneficjenci zostali objęci instrumentami aktywnej integracji: aktywizacji zawodowej, aktywizacji edukacyjnej, aktywizacji społecznej oraz wsparciu towarzyszącemu.

Miejski Program Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2013 - 2015

**Tabela nr 7. Liczba osób uczestniczących w projekcie „Być aktywnym mieć równe szanse”
lata 2010 – 2012**

Rok	2010	2011	2012
Liczba osób, które ukończyły projekt	23 osoby (w tym 14 kobiet i 9 mężczyzn)	37 osób (w tym 20 kobiet i 17 mężczyzn)	41 osób (w tym 19 kobiet i 22 mężczyzn)

Opracowanie własne MOPS

Ważnym instrumentem polityki edukacyjnej, integracyjnej oraz wyrównania szans rozwojowych jest edukacja przedszkolna. Dla dzieci, których rozwój przebiega nieharmonijnie lub z opóźnieniem, wychowanie przedszkolne jest szansą na wczesne wspieranie rozwoju w sferze biologicznej, społecznej i kulturalnej. Wychowaniem przedszkolnym realizowanym w łowiczu objęte jest 899 dzieci w wieku 3 – 6 lat. (Dane za rok szkolny 2011/2012)

Tabela nr 8. Ilość dzieci uczęszczających do łowickich przedszkoli w roku szkolnym 2011/2012

Przedszkole nr 1	Przedszkole nr 2	Przedszkole nr 3	Przedszkole nr 4	Przedszkole nr 5	Przedszkole nr 7	Przedszkole nr 10	Żłobek	Przedszkole diecezjalne
125	125	125	100	125	100	105	24	70

Opracowanie na podstawie danych otrzymanych z Urzędu Miejskiego w Łowiczu

Burmistrz Miasta Łowicza przyznaje dla uczniów stypendia szkolne jako formę pomocy materialnej dla uczniów. Stypendia szkolne przeznaczone są na zakup pomocy naukowych oraz materiałów szkolnych w tym zeszytów, tornistrów, przyborów szkolnych czy strojów sportowych. Wnioski o przyznanie stypendium można składać w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łowiczu, a pomoc udzielana jest rodzinom, których dochód na jednego członka nie przekracza kryterium dochodowego zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej.

W 2011 roku przyznano stypendia szkolne dla 332 uczniów łowickich szkół. W roku 2012 przyznano stypendia szkolne dla 368 uczniów łowickich szkół.

Tabela nr 9. Ilość stypendiów szkolnych przyznanych dla uczniów poszczególnych szkół

Typy szkół	2011	2012
Szkoły podstawowe	181	210
Gimnazja	94	92
Szkoły policealne	1	3
Kolegia	3	1
Ponadgimnazjalne bez policealnych	3	2
Szkoły zawodowe	5	16
Licea Ogólnokształcące	13	18
Technika	29	26
Szkoły specjalne przysposabiające do pracy	3	0

Opracowanie własne MOPS

Rodziny mające problem z realizowaniem podstawowych funkcji, dla których trudnością stają się sytuacje dnia codziennego, które nie potrafią w umiejętny sposób wychowywać i pomagać w rozwoju swoim dzieciom, mają możliwość otrzymania wsparcia w postaci asystenta rodziny. Wsparciem asystenta rodziny w 2012 roku na terenie miasta łowicza objętych było 10 rodzin w tym z jedną rodziną została zakończona praca ze względu na brak efektów działań podejmowanych przez asystenta jak również nie chęci do podjęcia działań zmierzających do zmiany sytuacji rodzinnej. Większość tych rodzin stanowią rodziny niepełne, a także mające ograniczoną władzę rodzicielską. W roku 2012 w pieczy zastępczej na terenie Miasta łowicza znajdowało się 44 dzieci w 36 rodzinach zastępczych.

Podstawą działania asystenta jest wspieranie rodziny, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Zgodnie z myślą Ustawy dla asystenta rodziny podstawą staje się dziecko, któremu należy zapewnić odpowiednią ochronę oraz wsparcie. Podejmować się wszelkich działań, które umożliwią prawidłowe funkcjonowanie dziecka w rodzinie bez konieczności umieszczenia go w pieczy zastępczej.

Miejski Program Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2013 - 2015

Asystent kierowany jest do pracy z rodziną w sytuacji, w której dobre dziecka wymaga wsparcia zewnętrznego. Praca z rodziną ustaje w momencie osiągnięcia przez nią umiejętności prawidłowego realizowania funkcji opiekuńczo – wychowawczej względem dziecka.

Praca asystenta z rodziną zaczyna się od podstaw, w pierwszej kolejności dokonuje on rozpoznania sytuacji rodziny współpracując z pracownikiem socjalnym odpowiedzialnym za rodzinę. Działalność asystenta jest wszechstronna, ponieważ musi on aktywnie działać z rodziną uczestniczyć w jej życiu, aby dostrzec przyczynę problemu i opracować plan działania z nią, który umożliwi osiągnięcie zamierzonego celu. Wszechstronność pracy asystenta nie rozerwalnie wiąże się z podejmowaniem współpracy z innymi przedstawicielami instytucji służących dziecku i rodzinie. Wszechstronność wiąże się także z kompleksowością świadczonej pomocy, poczynając od wsparcia informacyjnego do pomocy w rozwiązywaniu problemów psychicznych i społecznych poszczególnych osób w rodzinie. Praca asystenta z rodziną trwa także wtedy, kiedy dziecko umieszczone zostaje w pieczy zastępczej. Podstawowym celem staje się tutaj praca z rodziną tak, aby umożliwić pomyślny powrót dziecka do rodziny biologicznej, w pełni przygotowanej do pełnienia powierzonej jej funkcji opiekuńczo – wychowawczej, która ma wpłynąć na pomyślny jego rozwój.

Adresaci programu

Adresatami programu są rodziny zamieszkałe na terenie miasta Łowicza, dla których podstawowym problem jest podjęcie działań opiekuńczo – wychowawczych wobec dzieci. Rodziny w których rozwój dziecka nie przebiega prawidłowo zarówno w sferze biologicznej, społecznej i kulturalnej. Rodziny w których nieumiejętność podjęcia prawidłowego oddziaływania wychowawczego jest skutkiem uzależnień, stosowania przemocy czy ubóstwo.

Analiza SWOT

MOCNE STRONY:	SŁABE STRONY:
◆ Praca asystenta rodziny na rzecz zagrożonych rodzin;◆ Praca zespołu interdyscyplinarnego na rzecz ofiar przemocy w rodzinie;◆ Wykwalifikowana kadra pomocy społecznej udzielająca doraźnego wsparcia klientom MOPS;◆ Aktywna praca instytucji sprzyjających dziecku i rodzinie na terenie miasta Łowicza;◆ Ścisła współpraca pomiędzy instytucjami wspierającymi dziecko i rodzinę◆ Działania wychowawcze podejmowane przez instytucje oświaty na terenie miasta;◆ Świetlice środowiskowe na terenie miasta Łowicza, stanowiące codzienne wsparcie dla dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym;◆ Działalność klubów i ośrodków sportowych na terenie miasta;◆ Pomyślna realizacja pozostałych programów działających na terenie miasta Łowicza.	◆ Rosnące bezrobocie, prowadzące do ubożenia rodzin;◆ Nieumiejętność podejmowania działań opiekuńczo – wychowawczych wynikających z uzależnień, ubóstwa czy niepełnosprawności członków rodziny;◆ Niewystarczające środki finansowe na zapewnienie odpowiedniej pomocy rodzinom;◆ Niewielka ilość mieszkań chronionych – dla osób opuszczających domy dziecka, instytucje, zakłady poprawcze czy osoby chcące opuścić rodzinę w której występuję przemoc i uzależnienia.◆ Brak chęci podjęcia aktywnej współpracy pomiędzy rodzinami, a pracownikami ośrodka w tym z asystentem rodziny;◆ Przyjmowanie biernej postawy względem działań podejmowanych przez pracowników;◆ Przyjęcie postawy roszczeniowej względem instytucji – chęć zaspokojenia wyłącznie potrzeby finansowej;◆ Wysokie koszty udziału w zajęciach rozwijających dodatkowe umiejętności dzieci.

SZANSE:

- ◆ Możliwość uświadomienia rodzinom, że podstawą do prawidłowego funkcjonowania rodziny nie są wyłącznie środki finansowe ale także prawidłowe oddziaływania wychowawcze względem poszczególnych członków rodziny;
- ◆ Odpowiednie wykorzystanie posiadanych zasobów, materialnych finansowych i osobowych;
- ◆ Nawiązanie aktywnej współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę;
- ◆ Aktywny udział w życiu rodziny;
- ◆ Praca z rodziną prowadząca, do szybszego powrotu dziecka do rodziny naturalnej;
- ◆ Efektywna praca, mająca na celu wspieranie prawidłowego rozwoju dziecka w rodzinie naturalnej;
- ◆ Udzielanie fachowego poradnictwa dla rodzin przez pracowników socjalnych i asystenta rodziny;
- ◆ Szkolenia i podnoszenie kwalifikacji zawodowych asystenta rodziny i pracowników socjalnych.

ZAGROŻENIA:

- ◆ Brak posiadanych środków na realizację poszczególnych zadań;
- ◆ Brak współpracy pomiędzy rodzinom a instytucjami wsparcia;
- ◆ Brak środków finansowych na realizację szkoleń i programów wsparcia dzieci i rodzin;
- ◆ Wysoka liczba uzależnionych członków rodzin;
- ◆ Stale zwiększające się bezrobocie;
- ◆ „Wyczona” bezradność rodzin korzystających z pomocy Ośrodka;
- ◆ W rodzinach nie występują pozytywne wzorce oddziaływań.

Sprzymierzone instytucje i podmioty wspierające dziecko i rodzinę na terenie miasta Łowicza

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu będzie instytucją realizującą zadania przewidziane w Miejskim Programie Wspierania Rodziny, prowadząc jednocześnie do aktywnej współpracy jednostek wspierających dziecko i rodzinę.

Instytucjami tymi na terenie miasta Łowicza są:

- ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łowiczu;
- ◆ Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łowiczu;
- ◆ Komenda Powiatowa Policji w Łowiczu;
- ◆ Sąd Rejonowy w Łowiczu – III Wydział Rodzinny i Nieletnich;
- ◆ Łowicki Ośrodek Kultury
- ◆ Ośrodek Sportu i Rekreacji nr 1 i 2 w Łowiczu
- ◆ Pływalnia Miejska w Łowiczu
- ◆ Biblioteka Miejska w Łowiczu
- ◆ Biblioteka Powiatowa
- ◆ Kluby i organizacje sportowe działające na terenie Miasta Łowicza

Instytucje oświatowe:

- ◆ Przedszkola (nr 1, nr 2, nr 3, nr 4, nr 5, nr 7, Przedszkole Integracyjne nr 10 „Pod Świerkami”
- ◆ Szkoły podstawowe (Pijarska Szkoła Podstawowa Królowej Pokoju, SP nr 1, SP nr 2, SP nr 3, SP nr 4, SP nr 7.
- ◆ Gimnazja (nr 1, nr 2, nr 3, nr 4, Pijarskie Gimnazjum Królowej Pokoju)
- ◆ Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Łowiczu

Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe działające na rzecz wspierania rodziny prowadzące swoją działalność na terenie Miasta Łowicza.

Cele programu

Cel główny:

Wsparcie rodzin zamieszkałych na terenie miasta Łowicza mających problemy w podejmowaniu zadań opiekuńczo – wychowawczych.

Cele szczegółowe:

- 1) Wywołanie zmiany spostrzegania swojej rodziny jako klientów MOPS – przeciwdziałanie degradacji i marginalizacji społecznej
- 2) Zapewnienie podstawowych potrzeb wspierających rozwój dziecka w rodzinie i poza nią
- 3) Profilaktyka i przeciwdziałanie sytuacjom destabilizujących prawidłowe funkcjonowanie rodziny
- 4) Pomoc w realizowaniu założeń zmierzających do prawidłowego funkcjonowania rodziny, wskazanie na prawidłowe realizowanie zadań opiekuńczo – wychowawczych względem dzieci
- 5) Podnoszenie świadomości planowania, zakładania i funkcjonowania rodziny w środowisku nieudolnym wychowawczo

Miejski Program Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2013 - 2015

Działanie	Realizator	Wskaźnik
Cel szczegółowy: Wywołanie zmiany spostrzegania swojej rodziny jako klientów MOPS – przeciwdziałanie degradacji i marginalizacji społecznej		
Praca socjalna z rodziną: zawieranie kontraktów socjalnych	MOPS Łowicz	Liczba zawartych kontraktów socjalnych pomiędzy pracownikami a podopiecznymi ośrodka
Prowadzenie spotkań z doradcą zawodowym	MOPS Łowicz, Powiatowy Urząd Pracy w Łowiczu	Uczestnictwo podopiecznych MOPS w spotkaniach z doradcą zawodowym
Zachęcanie dzieci do uczestnictwa w zajęciach poza szkolnych i aktywnego udziału w wydarzeniach organizowanych dla dzieci na terenie Miasta	MOPS Łowicz, Świetlice Środowiskowe, Instytucje Oświaty, OSiR, ŁOK	Aktywny udział dzieci w zajęciach organizowanych przez świetlice środowiskowe, szkoły i instytucje sprzymierzone
Organizowanie projektów aktywizujących i przeklasyfikujących zawodowo podopiecznych MOPS	MOPS Łowicz, Powiatowy Urząd Pracy w Łowiczu	Pomoc w nalezieniu pracy i pozyskania nowych kwalifikacji zawodowych przez podopiecznych MOPS
Tworzenie grup wsparcia (grup samopomocowych) celem wymiany doświadczeń oraz zapobiegania izolacji i marginalizacji	MOPS Łowicz	Ilość powstałych grup wsparcia Liczba rodzin i opiekunów prawnych uczestniczących w spotkaniach poszczególnych grup.
Cel szczegółowy: Zapewnienie podstawowych potrzeb wspierających rozwój dziecka w rodzinie i poza nią		
Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej	MOPS Łowicz	Liczba rodzin objętych pomocą

Miejski Program Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2013 - 2015

podopiecznych MOPS (przyznanie zasiłków celowych, dożywianie dzieci, stypendia szkolne, zasiłki rodzinne)		
Wsparcie rodziny w utrzymaniu mieszkań socjalnych, komunalnych. Pomoc w ubieganiu się o przyznanie mieszkań komunalnych	MOPS łowicz, Zakład Gospodarki Mieszkaniowej	Liczba rodzin, którym udzielono pomocy, które pozyskały wsparcie
Zorganizowanie niezbędnego wsparcia psychologicznego i terapeutycznego dla rodzin mających problemy z zadaniami opiekuńczo – wychowawczymi względem dziecka	MOPS łowicz, Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu „Nadzieja”, PCPR	Udział podopiecznych w spotkaniach ze specjalistami wspierającymi dziecko i rodzinę
Stać opieką i współpracą rodziny z asystentem rodziny	MOPS łowicz	Aktywna praca podopiecznych z asystentem rodziny
Cel szczegółowy: Profilaktyka i przeciwdziałanie sytuacjom destabilizującym prawidłowe funkcjonowanie rodziny		
Analiza sytuacji rodziny zagrożonej umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej	MOPS łowicz, PCPR	Szczegółowa analiza sytuacji rodziny
Monitorowanie rozwoju dziecka w rodzinie	MOPS łowicz, PCPR	Stałe monitorowanie sytuacji dziecka
Prowadzenie terapii i mediacji w sytuacjach konfliktu	MOPS łowicz	Przeprowadzanie interwencji, udział rodzin w terapiach

Miejski Program Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2013 - 2015

Współpraca z Miejską Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	MOPS Łowicz, Miejska Komisja ds. rozwiązywania problemów alkoholowych	W razie konieczności zachęcanie uzależnionych członków rodziny do zgłaszania problemów komisji
W razie konieczności objęcie rodziny opieką kuratorską	MOPS, Sąd Rejonowy w Łowiczu – III Wydział Rodzinny i Nieletnich, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	Monitorowanie i praca z rodziną przez kuratora
Udzielanie porad prawnych, szczególnie z zakresu prawa rodzinnego.	MOPS Łowicz	Liczba udzielonych porad prawnych
Cel szczegółowy: Pomoc w realizowaniu założeń zmierzających do prawidłowego funkcjonowania rodziny, wskazanie na prawidłowe realizowanie zadań opiekuńczo – wychowawczych względem dzieci		
Cel szczegółowy: Podnoszenie świadomości planowania, zakładania i funkcjonowania rodziny w środowisku nieudolnym wychowawczo		
Organizowanie zajęć edukacyjno – informacyjnych z lekarzem ginekologiem mających na celu uświadamianie potrzeby stosowania antykoncepcji	MOPS Łowicz, ZOZ	Aktywne uczestnictwo kobiet w organizowanych zajęciach
Organizowanie zajęć edukacyjnych z pedagogiem mających na celu ukazanie potrzeb rozwojowych dziecka w rodzinie	MOPS Łowicz	Udział rodziców i opiekunów prawnych w organizowanych spotkaniach

Zakładane efekty – rezultaty programu

Realizując program wspierania rodziny zakłada się osiągnięcie poniższych rezultatów:

1. Efektywne wsparcie rodzin na terenie miasta Łowicza poprzez realizację celu głównego i celów szczegółowych
2. Utworzenie sieci wsparcia pomiędzy instytucjami wspierającymi dziecko i rodzinę
3. Nabycie przez rodzinę umiejętności prawidłowego realizowania funkcji opiekuńczo – wychowawczej
4. Zwrócenie uwagi społeczeństwa lokalnego na potrzebę akceptacji – wsparcia rodzin mających problemy z prawidłowym funkcjonowaniem w społeczeństwie
5. Reintegracja rodziny wyrażająca się w powrocie dziecka do rodziny biologicznej
6. Umożliwienie dziecku prawidłowego rozwoju w rodzinie biologicznej, środowisku lokalnym i grupach rówieśniczych
7. Zwiększenie świadomości rodziców dotyczących odpowiedniego działania wychowawczego względem dziecka

Finansowanie i nadzorowanie programu

Finansowanie programu

Finansowanie Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2013 – 2015, przebiegać będzie w ramach budżetu Miasta Łowicza, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł, m.in.:

- ♦ Dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych;
- ♦ Dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych;
- ♦ Programów rządowych obejmujących wspieranie rodzin;
- ♦ Innych środków pozyskanych w ramach konkursów dotacyjnych i programów unijnych.

Potrzeby finansowe na realizację poszczególnych zadań w ramach programu zostaną uwzględnione w corocznych planach finansowych Miasta Łowicza.

Nadzorowanie programu

Głównym realizatorem Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2013 – 2015 jest Miejski ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu.

Nadzór nad realizacją programu, powierzony zostaje Radzie Miejskiej w Łowiczu, której Burmistrz Miasta Łowicza w terminie do dnia 31 marca każdego roku przedłoży sprawozdanie z realizacji niniejszego Programu. Sprawozdanie przygotowane zostanie w oparciu o informacje pozyskane od organu realizującego Program, a także od podmiotów współrealizujących Program.